

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Josefa Baxy a soudců Michaely Bejčkové, Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Tomáše Rychlého v právní věci navrhovatele: **J. S.** za účasti: **I) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **II) Ing. Ondřej Knotek**, v řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta – Ing. Ondřeje Knotka ve volbách do Evropského parlamentu konaných 24. 5. a 25. 5. 2019,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Volební stížnost

[1] Navrhovatel (dále „stěžovatel“) se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu 4. 6. 2019, doplněným 10. 6. 2019 na základě výzvy soudu k odstranění vad podání, domáhal vyslovení neplatnosti volby kandidáta Ing. Ondřeje Knotka ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 24. 5. 2019 a 25. 5. 2019.

[2] Stěžovatel uvedl, že kandidátce Markétě Filipové, M.A. [kandidující na kandidátní listině podané Křesťanskou a demokratickou unií - Československou stranou lidovou (dále jen „KDU-ČSL“), ve volebním okrsku č. 18 v obci Žďár nad Sázavou, kde hlasoval, dal přednostní hlas. Ten jí však dle výsledků zveřejněných Českým statistickým úřadem nebyl započten. Není jasné, zda nebyl započten pouze tento přednostní hlas, nebo zda nebyl započten i hlas politické straně; proto stěžovatel žádal, aby byly přepočteny přednostní hlasy v uvedeném volebním okrsku. Namítá, že byl porušen zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o volbách do Evropského parlamentu“). Domáhá se výroku rozhodnutí, že zvolení kandidáta Ing. Ondřeje Knotka (ANO 2011) je neplatné. Tento kandidát měl v Kraji Vysočina pouze 99 přednostních hlasů a kandidátka Markéta Filipová, M.A., celkem 82

hlasů. Pokud bylo pro kandidátku nesprávně nezapočteno více hlasů, mohlo dojít k hrubému ovlivnění voleb.

[3] Státní volební komise k návrhu uvedla, že není orgánem, který zjišťuje výsledky voleb. Pouze schvaluje zápis o výsledku a vyhláší a uveřejňuje celkové výsledky ve Sbírce zákonů.

II.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud připomíná, že podle jeho judikatury je smyslem volebního soudnictví poskytnout – vedle ochrany objektivnímu volebnímu právu (objektivní ústavnosti a zákonnosti voleb) – též ochranu subjektivnímu aktivnímu i pasivnímu volebnímu právu konkrétních subjektů účastnících se volebního procesu na jedné či druhé straně (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, čj. Vol 120/2013 - 42).

[5] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 2. 7. 2004, čj. Vol 6/2004 - 12, č. 354/2004 Sb. NSS, dovodil, že základními předpoklady pro vyhovění volební stížnosti je (1) protizákonnost, tj. porušení některých ustanovení zákona upravujícího volební proces, (2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, a (3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu daného kandidáta. *„Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.“* Volební výsledky jsou „zatemněny“ tehdy, je-li možno se důvodně domnívat, že by volby dopadly odlišně, pokud by nedošlo ke zjištěné nezákonnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, čj. Vol 4/2016 - 191, č. 3522/2017 Sb. NSS; viz též Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P. Soudní řád správní – online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, § 90). Tři popsání kroky tohoto algoritmu musí být splněny kumulativně. K uvedenému je však třeba doplnit, že zákonem č. 322/2016 Sb. došlo ke změně znění § 57 odst. 2 zákona o volbách do Evropského parlamentu, kterým byly zpřísněny podmínky pro vyhovění volební stížnosti. Zásah volebního soudu tak nyní není podmíněn pouhou potencialitou vlivu zjištěné protizákonnosti na výsledky voleb, nýbrž je nutné, aby porušení zákona výsledky voleb skutečně ovlivnilo, a to hrubým způsobem (srov. body 19 až 23 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, čj. Vol 16/2018 - 33, č. 3717/2018 Sb. NSS).

[6] Bez ohledu na první a třetí bod algoritmu se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval naplněním druhého bodu, neboť, jak již bylo řečeno, k vyhovění volební stížnosti je nutné splnit všechny tři body testu.

[7] Stěžovatel zpochybňuje volbu kandidáta Ing. Ondřeje Knotka kandidujícího za politické hnutí ANO 2011, jelikož kandidátce Markétě Filipové, M.A., kandidující za politickou stranu KDU-ČSL, nebyly započteny přednostní hlasy.

[8] Dle § 48 odst. 1 až 3 zákona o volbách do Evropského parlamentu případnou politické straně nebo hnutí mandáty v závislosti na počtu platných hlasů odevzdaných straně nebo hnutí.

[9] Dle § 48 odst. 4 zákona o volbách do Evropského parlamentu *[v] rámci jednotlivých politických stran, politických hnutí a koalic případnou mandáty podle odstavce 2 kandidátům podle pořadí, jak jsou uvedeni na hlasovacím lístku.* Dle § 48 odst. 5 stejného zákona *[j]estliže však některý z kandidátů získal takový počet přednostních hlasů, který činí nejméně 5 % z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro tuto politickou stranu, politické hnutí nebo koalici, připadne mandát přednostně tomuto kandidátovi.*

[10] Dle výše uvedených ustanovení nejprve straně nebo hnutí připadne určitý počet hlasů a následně se určí, který kandidát dané strany nebo hnutí bude zvolen poslancem (v pořadí zápisu na hlasovacím lístku, pokud některý kandidát neobdržel alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů odevzdaných dané straně nebo hnutí). To zejména znamená, že zvolení konkrétních poslanců napříč stranami se navzájem neovlivňuje. Jinými slovy to, zda je zvolen kandidát určité politické strany, nezáleží na tom, který kandidát je zvolen za jinou politickou stranu.

[11] V projednávané věci tak nemá naprosto žádný vliv na zvolení kandidáta Ing. Ondřeje Knotka to, kolik přednostních hlasů obdržela kandidátka Markéta Filipová, jelikož oba kandidáti kandidovali za jinou politickou stranu nebo hnutí. I kdyby kandidátka Markéta Filipová, M.A., obdržela ve skutečnosti více preferenčních hlasů, než jí bylo započítáno, mohlo by to maximálně znamenat změnu výsledného pořadí kandidátů v politické straně, za kterou ona kandidovala. Stěžovatel se však nedomáhá přezkumu výsledného pořadí v rámci politické strany KDU-ČSL, ale určení, že kandidát za politické hnutí ANO 2011 neměl být zvolen.

[12] Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel ve volební stížnosti nejprve uvedl námitky proti nezapočtení jeho přednostního hlasu a následně uvedl větu: „*Není tak jasné, zda byl započten můj hlas pro danou stranu, nebo zda hlas započten byl a nebyl započten daný preferenční hlas.*“ V doplnění volební stížnosti nicméně argumentoval výlučně proti nezapočtení přednostního hlasu a dožadoval se přepočtu přednostních hlasů ve volebním okrsku, ve kterém hlasoval. Nejvyšší správní soud má z toho důvodu za to, že stěžovatel napadal pouze nesprávné započtení přednostních hlasů, a nikoliv nesprávné započtení hlasů odevzdaných politické straně KDU-ČSL, proto nepřistoupil k přepočtu hlasů v daném okrsku pro uvedenou politickou stranu.

[13] Nad rámec nicméně soud uvádí, že i pokud by snad stěžovatel chtěl zpochybnit počet hlasů odevzdaných pro KDU-ČSL, byť s ohledem na shora uvedené soud návrh takto nepochopil, nebyl by úspěšný. I pokud by totiž soud přistoupil k přepočtu udělených hlasů a zjistil by nesrovnalosti, nemohlo by to změnit počet mandátů přidělených jednotlivých stranám. Nejvyšší správní soud totiž kontrolním výpočtem zjistil, že i pokud by započtl hlasy všech oprávněných voličů v daném okrsku ve prospěch KDU-ČSL a žádné hlasy ostatním politickým uskupením, na celkovém výsledku by se změna téměř neprojevila. Ve volebním okrsku č. 18 v obci Žďár nad Sázavou bylo celkem 750 oprávněných voličů. Platně hlasovalo 218 z nich. Politická strana KDU-ČSL obdržela v posuzovaném volebním okrsku celkem 21 hlasů a na území České republiky celkem

171 723 hlasů. Ve výše nastíněné situaci, tedy nejvíce prospěšné pro KDU-ČSL, by politická strana KDU-ČSL získala 172 454 hlasů a ostatní strany, hnutí a koalice by měly počty hlasů sníženy podle počtu platných hlasů odevzdaných daným politickým uskupením (např. hnutí ANO 2011 by obdrželo 502 292 hlasů místo 502 343 hlasů). Při užití způsobu výpočtu počtu mandátů dle § 48 odst. 1 až 3 zákona o volbách do Evropského parlamentu, tzv. D'Hondtovou metodou, by totiž rozdělení mandátů zůstalo stejné.

[14] Z uvedených důvodů není naplněna druhá podmínka výše uvedeného testu (vztah mezi protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno). Pro zamítnutí návrhu postačuje nenaplnění byť i jen jednoho bodu testu posuzování volební stížnosti, proto se soud pro nadbytečnost dále nezabýval dalšími dvěma podmínkami tohoto testu. Rozhodl proto tak, jak je ve výroku uvedeno.

[15] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. června 2019

Josef Baxa
předseda senátu